

З. С. Бондаренко

# Вітер

**ВІТЕР** – рух повітря відносно земної поверхні внаслідок нерівномірного розподілу атмосферного тиску. Зміни атмосфер. тиску характеризуються барич. градієнтом. На рух повітря впливають також сили тертя (у призем. шарі), сила Коріоліса (у Пн. півкулі повітр. маси відхиляються праворуч, у Пд. – ліворуч) та відцентрова. В. характеризується швидкістю (вимірюють у м/с, км/год., вузлах або балах) і напрямом, який визначають за частиною горизонту у румбах або градусах кута. В. із швидкістю 5–8 м/с вважають помірним, 15 м/с і понад – сильним, понад 20–25 м/с – штормовим, понад 30 м/с – ураганом. Розрізняють великомасштабні повітр. течії і В. місцеві. На території України вісь найвищого атмосфер. тиску проходить по лінії Луганськ – Дніпропетровськ – Кишинів. На Пн. від неї переважають зх. В., на Пд. – східні. У холодний період року на Пн. від осі дмуть зх., пд.-зх. й пд. В., на Пд. – сх. й пн.-сх. В. У теплі періоди напрям В. на всій тер. України однотиповий – переважають пн.-зх. В., лише на Пд. – сх. й пд.-сх. Швидкість В. у холод. період підвищена і становить 2–4 м/с, у прибереж. р-нах – 5–7 м/с, у гірських – 7–8 м/с, у теплий період на значній частині тер. країни – 1–3 м/с, у прибереж. і гірських р-нах – 4–5 м/с. Ураганні В., зокрема в Укр. Карпатах, супроводжуються вітровалом, у пд. р-нах України за певних погод. умов бувають суховії і пилові бурі.

## Рекомендована література

1. Статистические характеристики ветра. Москва, 1986–87.

### **Бібліографічний опис:**

Вітер / З. С. Бондаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-34965>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).